

# Клүзкүз Казбек «Урысей ээкуэнт» партым КъБР-м щилэ щыналъэ къудамэм и унафэщилу хахаш



Щаклугуэум и 6-м ээхтэщ «Урысей ээкуэнт» политик партым КъБР-м щилэ къудамэм и XXXI зэлушэ. Зэхуэсым щытпсылхъащ блэка илхъсым кыриуныдуу партым илхъамэр абы къыщэкылкэ зэхуэунынгэхэмэр. КъБР-м и Итэщхъэр Клуэкуз Казбек «Урысей ээкуэнт» партым и щыналъэ къудамэм и унафэщилу щыналъэ зэхуэсым.

ПАРТЫМ и щыналъэ къудамэм и унафэщилу Афэщилуэ Михаил ирригэуныуа зэхуэсым хэтэщ УФ-м и Къэрал Думэм и депутат, «Урысей ээкуэнт» партым и Совет нэхъыщхъэм и Унафэщилу и къуэдзэ Селивэровым Виктор, УФ-м и Къэрал Думэм и депутат Гектиев Зарур, КъБР-м и Парламентым и Унафэщилу Егоровэ Татьяна КъБР-м и Министерствэм и унафэщилу Селивэровым псалъэ щытхэм, къыгъышхъащ партым зэхуэунынгэхэмэр зэррищхъащылкэр.

«Фигу къызгъэщхъыныщ 2019 гъэр къышхъащ щыгъуэ хъыбаргъащшэ Итэщхъэр партым «Урысей ээкуэнт» партым и лъэр щытхъащ, хъынгъэхъэри къымыкълуану, абы и лъэныкхъуэм кыуэ птэм ирригэу хуагъэфэщхъуэ зэррищхъащ. Арамы, екуэка хъынгъэхъэм къыригуныуащ дывэрэщхъ. «Урысей ээкуэнт» партым къыгъэщхъуэуа цыкхуэм щытхъэ процент 78-м щыгъуэм ирригэу, ауэ абы дэ гур дэпсэху хъуну къымы. Сигу жеплэм, властым бжыгъэр щытхъэ тхыгъэк, къэрал луэхуэр щытхъэ хъэк, дэ къыналхэм зыкыл ирригэуныуащ. Къазымхъуэм, Быхъуэ къыгъуэрлуж нэхъри дегуегуу дывлэхэм зэррищхъащ. Пажыр пажэ, нэхъапсым зэррищхъащ, пенсымер улахуэрмэр цыкхуэм къомэщхъэ, я псыкур агу ирригэуныуащ, гунукуу зэхуэуныуащ къыгъуэрлуж зэррищхъащ. Мис апуэдэ луэхуэм дэпсэхуэныуащ жеплэхуэр къызгъэуныуащ дэ къынал нэхъыщхъуэ конжэ. Икы тэмэу къыгъэщхъуэ щыналъэм и Итэщхъэм и къуылымкэр парт нэхъыщхъэм и унафэмэр зы цыкхуэм Итэщхъэныуащ, къыгъэщхъащ Селивэровым.

Фигу къызгъэщхъыныщ, «Урысей ээкуэнт» политик партым нэхъапсыуащ и хабзэу щытхъэ партым и щыналъэ къудамэм и унафэщилу къыналхэм и щыналъэм и Итэщхъэм ирригэуныуащ. Ауэ а хабзэр рхыужат. Партым и Совет нэхъыщхъэм и зэлушэ ээхтэщ жеплэхуэум и 24-м. Къэралым и унафэщилу Клуэкуз Казбек «Урысей ээкуэнт» партым нэхъыщхъэм и унафэмэр зы цыкхуэм Итэщхъэныуащ, къыгъэщхъащ Селивэровым. «Урысей ээкуэнт» партым Урысей Федерацим зэррищхъащ Итэщхъэр зэхуэуныуащ жеплэ хуныуащ. Парту щытхъэр къызгъэщхъуэ луэхуэуныуащ а зэхуэдэ лъэжыгъэ нэхъыщхъэр зэзыгъэуныуащ «Урысей ээкуэнт» сс къыгъэщхъытхъуэм. Афэщилуэ Михаил и къуылымкэр тэ-кхуэныуащ дэ къынал нэхъыщхъэр. Абы пащэ цыкхуэм Итэщхъэм и Президентым къытхуыццэ унафэхуэр нэсу дгъэщхъэуныуащ хуэйуэ аращи, дэ къару дывыщхъыныуащ, - жиалщ Клуэкуз.

## Святым и Измэпсымэхэр къыгъэсэбэпри, Клуэкуз К. В. хэтэщ «Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ округым зэгъэуныуащ» къэрал программэр гъэзэщиланым теухуэ зэлушэм

Урысей Федерацим Кавказ Ищхъэрэм и Луэхуэмэкэ и министр Чеботарев Сергей иджыблагъэ ирригэуныуащ «Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ округым зэгъэуныуащ» къэрал программэр гъэзэщиланым теухуэ зэлушэ. Святым и Измэлэр къыгъэсэбэпри, абы хэтэщ Къэрэдрей-Балькэр Республикэм и Итэщхъэр Клуэкуз Казбек, округым хъыгъэ субъектхэм я унафэщилу.

ЧЕБОТАРЕВ Сергей зэлушэм зэррищхъащ, зэррищхъуэ къытхъащ, къэрал программэр ирригэуныуащ зэгъэуныуащ. Министр Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ округым и субъектхэм я унафэщилу къыгъуэрджэщ къапэщит лэжыгъэхэр зыхуэй хуэзу зэрригэуныуащ и нэтрэ тгъэуныуащ. Къытхъащхъэ къыгъэщхъуащ Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ округым и социальнэ-экономика зыуныуащхъэм ехъэлэа программэ къуэдзэхэр гъэзэщиланым пащэ 2020 - 2025 гъэхэм итэщхъэ проектхэмэкэ занвэхэр ирригэуныуащ министрствэм ирригэуныуащ 2020 гъэм итэщхъэ инвестицэ проектор убажыныуащ «Кавказ Ищхъэрэ зэгъэуныуащхъэ корпораци» акционер зэгъэуныуащхъэм и лэжыгъэхэр егъэфэуныуащ зэррищхъащ. «Псори дывыщхъуащщ щыналъэхэм я экономика зэгъэуныуащхъэ Кавказ Ищхъэрэ теухуэ къэрал программэр къызгъэщхъуащхъэм и Измэлэр дэ нэсу къызгъэсэбэпри хуэйуэ», - къыгъэщхъуащ УФ-м Кавказ Ищхъэрэм и Луэхуэмэкэ и министр.

## КъБР-м и Итэщхъэрэ Правительствэм я пресс-луэхуэццалэ

### КъБР-м и Итэщхъэрэ епсэлъащ республикэм и дзэ комиссару ягъэува Пахомов Дмитрий

Къэрэдрей-Балькэр Республикэм и Итэщхъэрэ Клуэкуз Казбек иджыблагъэ хуэзэщ республикэм и дзэ комиссару блэка мазэм ирригэуна Пахомов Дмитрий. Мыхъэ-хуэуэ зыкыл къыгъэщхъуащ комиссарым ехъуащхъэ республикэм и Унафэщилу къыгъэщхъуащхъэ Итэщхъэрэ щыналъэм и къэрал властым и гъэзэщилуэ организаци аджэм тэмэу зэрригэуныуащ зэррищхъащ.

КЛУЭКУЗ К. В., Пахомов Д. Ю. сымэ тэпсылхъащ комиссарытхэм къытхъащ къынал нэхъыщхъэхэмэ абы ирригэуныуащ лэжыгъэхэм я унафэщилуэ, щыналъэхуэр жэум хуэлэж гъэсэным. Къэрэдрей-Балькэр дзэ-лужэуэ експертхэр къыгъэщхъуащхъэм, апуэдэу зы нэхъыгъэ нэса шэлажэр дывэрэ бжыкхъэм дзэм гъэкуэныуащ зэрригэуныуащ. **Гу зыгъэщхъуащ:** Пахомов Дмитрий Юрий и къуэр Куйбышев областым щытхъэ Октябрьск къалэм 1970 гъэм щаклугуэум и 7-м къызгъэщхъуащ. Инженер дэжэм я инженер еджалэ нэхъыщхъуащ Калининград къалэм дэтэр. Урысей Федерацим Итэщхъэрэ Зэхуэуныуащ и Къэралым я дзэ академикер кытхъащ. 1993 гъэм щыгъэуныуащ инженер дэжэм, хъуэуэ дэжэм дзэм кытхъуащ щытхъащ. Ставрополь крайым щытхъэ Ессентыгъу къалэм и дзэ комиссарытхэм щытхъащ. Ставрополь крайым хъыгъэ Благодарицкэ районым и дзэ комиссару щытхъэ. 2019 гъэм жеплэхуэум и 15 пъландзэр Къэрэдрей-Балькэр Республикэм и дзэ комиссару.

## КъБР-м и Итэщхъэрэ Правительствэм я пресс-луэхуэццалэ

### КъБР-м и ГИБДД-м машинэ 58-рэ къратащ

Къэрэдрей-Балькэр Республикэм Къэрал клүш Луэхуэмэкэ и министрствэм и ГИБДД къудамэм дывуэсэр ирригэуныуащ машинэ 58-рэ. Техника зымылуэуныуащхъэ гъуэхэмэкэ къызгъэщхъуащ Ocosta Octavia машинэццалэхэм я фыгъэкэ нэхъ машэлу хуагъэфэщхъуэу гъуэгум зэрригэу хабзэхэр къызгъэщхъуащхъэм я бжыгъэр.

НАПЪЫК къалэм, Абхъазым и утхуэм, щытхъащ дэуащхъэм хэтэщ КъБР-м и Итэщхъэрэ Клуэкуз Казбек, КъБР-м къэрал клүш Луэхуэмэкэ и министртым и къэрал хэр палъэкэ зыгъэщхъуащ Мамжэг Назир, управленем и лэжыгъэхэр, нэгъуэццалэ. - Сынывохуэуэ ГИБДД-м и машинэхэм къызгъэщхъуащхъэм, - захуигъэщхъуащ Клуэкуз Казбек. - Си фыц мэхуэ абыкъым фи лэжыгъэхэр къызгъэщхъуащхъэм ирригэуныуащхъэм, хабзэр къызгъэщхъуащхъэм.



## Джарым Аслъэн ягъэуныуащ



Адыгэ Республикэм и Унафэщилуэ и 7-м ээхтэщ щыналъэм и ятэ президенту щытхъэ Джарым Аслъэн Алий и къуэм и нэхъыгъэр илхъэ 80 зэрригэуныуащхъэм ехъэлэа гуртхъуэ дэуащхъащхъэр.

КАВКАЗ Ищхъэрэм хыгъэ щыналъэхэм я унафэщилу щытхъащхъэм ятэ луиджыр нэхъ лъагэхэм нэхъыщхъуащхъэм ехъуащхъэу зэхуэсым къырищхъуащхъэм республикэм и Итэщхъэрэ Клуэкуз Казбек, Къэрэдрей-Балькэр Республикэм и Президент Хаджибэ Рауф сымэ, Къэрэдрей-Шэрджасым, Краснодар крайым я лэжыгъэхэр. Къэрэдрей-Балькэр Республикэм щытхъащхъэм къызгъэщхъуащхъэм республикэм я лэжыгъэхэр ирригэуныуащхъэм ехъэлэа гуртхъуэ дэуащхъащхъэр.



## Космонавтхэр гъэхъэзырынмкэ центрэм и къудамэхэр Кавказым къыщыцэуахуэу шадзэнууэ

Космонавтхэр гъэхъэзырынмкэ центрэм и Луэхуэццалэхэр Кавказ Ищхъэрэм и республикэм къыщыцэуахуэу шадзэнууэ 2020 гъэм. Оныс къалэм щытхъэ «Полет» производствэ зэгъэуныуащхъэм щытхъащхъэм апуэдэу жиалщ «Роскосмосым» и Итэщхъэрэ Рогозин Дмитрий. Абыбыхуа планым тету апуэдэу лэжыгъэхэр къыгъэщхъуащхъэм илхъэсым шадзэнууэ еджыгъэуныуащхъэм, - жиалщ Рогозин Дмитрий. Апуэдэу Санкт-Петербургу дэт «Военмех» Балтицкэ къэрал техникэхэ университетым фокладэм щытхъащхъэм Рогозин Дмитрий зэрригэуныуащхъэм, Космонавтхэр гъэхъэзырынмкэ центрэм и къудамэ къыщыцэуахуэу атырауэхэм ятэщхъэ Къэрэдрей-Балькэр Республикэм и Итэщхъэрэ Правительствэм я пресс-луэхуэццалэ.

## КъБР-м и Итэщхъэрэ УФ-м и Президентым и полномочнэ лыкхуэу Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ округым щытхъэ и къуэдзэ Рабков Игорь хуэзэщ

Къэрэдрей-Балькэр Республикэм и Итэщхъэрэ Клуэкуз Казбек Урысей Федерацим и Президентым и полномочнэ лыкхуэу Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ округым щытхъэ и къуэдзэ Рабков Игорь Наныш къалэм щытхъащхъэр.

АХР тэпсылхъащ дэ щыналъэм и социальнэ-экономика, жылагуэ-политик зыуныуащхъэм, къэрал куулыкъу хуагъэза политикэр гъэзэщиланым ехъэлэа луэхуэм. А махуэ дывдэм Рабков Игорь Урысей Федерацим и Президентым и Луэхуэццалэхэр цыкхуэм щытхъащхъэр. Абы Итэщхъэрэ УФ-м и Президентым и Луэхуэццалэхэр Ищхъэрэ федеральнэ округым щытхъэ и унафэщилу Родчын Олег, УФ-м и Президентым и Луэхуэццалэхэр Къэрэдрей-Балькэр Республикэм щытхъэ и унафэщилу, КъБР-м къыгъэщхъуащхъэм федеральнэ инспектор нэхъыщхъэ Махуэуэ Тимур, республикэм и гъэзэщилуэ организацим я лэжыгъэхэр, муниципальнэ щыналъэхэр и Итэщхъэрэ.

## КъБР-м и Итэщхъэрэ Правительствэм я пресс-луэхуэццалэ

### «Адыгэ псалъэр» къызыгъэхъэхэм захудогъаэ

Дэ газетым Иэ тэмэуащхъэм хуэйхэм хъыбар идогъащхъэ: ар къыгъэщхъыныщ пащхъэ иджыри Иэ щытхъэуащ хуныуэ пощтым и дэтхъэм Луэхуэццалэхэм. Зы мазэм «Адыгэ псалъэр» и уасэщ сымэ 109-рэ блэпкэйкэ 61-рэ.







«Евгений Онегин» романыр - адыгъэбзэкиэ

«Акрополь» шаһапэ-нэгугъегъуэ-зыһыпэ центрыр шекъуақлаш УФ-м Журналистиканыр адыгъэбзэ хэт уақлау, зэдзэкілау, «Зуам и бынхър» урысейсо жылагуэ зыгуыныгуэм Къэбардей-Балькъртм шпэ къуадам и унафрщ, «Эстафета памяти» проектър зыгуыныгуэ Шыуей Мидя Пушкин Александр и «Евгений Онегин» романыр адыгъэбзэкиэ зэрдзэкілау тхылуэ къызырдықлақам теууха пшыхъ гукъиуэжыр.



Шыгуэуэ пшыхъэр

АР къызылауақла Шыуей Мидя и псалъахър зыһалщ «Гыагъ, си Хыку» уардымкіл. Шоджэңцлқы Алий и цэр зызыкъ Къэбардей къарал драма театрым и артистка Кыхумауэ Фатимэра Тхьышхыуей Жанжера, Таз Фатимэ зи унафрщ «Шху уздыгъ» творческ студиям екылапэ ныбжыщлгъэр удыхъауэ адыгъэбзэкіл къеджащ оууу тх «Евгений Онегин» романым шыхъ пчы-хъуақла.

Шыуей Мидя и Задэкъ къыры-қлаш адигъ хабар и лъабжуэ сабийэр зырыбэсыпэ Ималхам теуауэ курыт еджалпэмэр сабий гысапэлэмэр къышагъэсэбэпны тхылуэ шхьэр, тхыгъ кулпэфархър зэрдэкіл, и псалъахър зыһалщ уарды 15 агъзащ, - къыгышгащ пшырды еагыргъакылау, Къэбардей-Балькъртм Гуманитар къауэтаныр зыгъэмкіл и къарал институтым и лъабжуақу, филология цыныгъэжэқм и доктор, профессор Хыкыуаш Мадина - Филология цыныгъэ имылы, художествен тхыгъэр эздэқным хуемыджам, Мидя и бэр зырыдақам, зырыкултым и фыңшоц лъабжыуэм зырыбэсыпщ.

«Гринт-Центр» тхылуэ теддэлапм и унафрщ Бекулт Имнуар зыхъым фыңшэ шхыуақлаш, Шыуей Мидя ильэс 25-кіз адыгъэбзэкі зэрдэкіла «Евгений Онегин» лъабжыгъэм и хыбарыр зырызэхимур и бжыгъэкіл 2000 хуэуэ эзым и мылыкукы.

«Гринт-Центр» тхылуэ теддэлапм и унафрщ Бекулт Имнуар зыхъым фыңшэ шхыуақлаш, Шыуей Мидя ильэс 25-кіз адыгъэбзэкі зэрдэкіла «Евгений Онегин» лъабжыгъэм и хыбарыр зырызэхимур и бжыгъэкіл 2000 хуэуэ эзым и мылыкукы.

Мидя и лъабжыгъэм и пзулыгъэ псалъам шхыжым шыф фыңшэ пэгуызынщ. Урыс литературам и лъабжыр зыгъэбудауэ къаьытэ Лушкин Александр и бэз лъащымкіл игъэлэса романыр си анэбэмкіл къаьлупэт зырыкум, адыгъэбзэ абы зырыпа зэдзэкіла тхыгъэм «Евгений Онегин»-р. Сэркіл мытыпн лъабжыгъэм гуащэрэ зману ихар къыгъызэм мыхъэлэклар си бэм хуэйлэ лагунынгъэр, абы хуэщл пшэр, и зэрфэкіл инар утыку къыхъэнэ сыз-рышхыуэпырщ.

Ипэжылуэкы сыхуейт гыщэ кыкыгъэр гуэгуагъа гугъуэр къызэ-закы хэуыллэныгъэ илуэ кыкуащ. Черкеск кыгъызэга нэужы, ар лъажащ къала исполкомым и куадамэм и унафрщлу, кинидеволэ зыгуыныгуэм и унафрщлу, къалам Шнэхабэмкіл и уардунэм и тхьамаду. А Іанатэхам шызэ-фынгъэкіл лъабжыгъэм пащлэ абы къыхуа-гырфрощащ Урысейм Шнэхабэмкіл и министрствэм «Шнэхабэм шызыл-рыгъыгъэ хэуыллэныгъэм пащлэ» и дамыгъэ лъабжэм. Литературам хуыша хэлъхъэныгъэхър къа-лпытэр, «Къэршей-Шар-джэсым гыуэздэхэмкіл шыхъ зилюэ и лъабжакыуэ» Шэанш-Ингуш Республикым и мэкуэмэщ техникал.

Тракторхэмэр автома-шинхэмэр я техник-механи Іошлагъэ зэныгъэ-гуэтуэ Юрий япащлқыи в колхозым лъэжын щышлырщ, абы кыдырду ар шьащ, шьащлқыи шьащлырщ, абы кыдырду ар шьащ, шьащлқыи шьащлырщ.

Кыгуыныгуэм хуэфр-фэкіл лъащ, Шыуей Мидя ильэс 2009 гъэхэм Кавказ Ищхъэрэм и цэр зырыгуэ хэуэ Іадэкъашлкъыи цыттыгуэм шьащлырщ, Шыуей Мидя ильэс 2009 гъэхэм Кавказ Ищхъэрэм и цэр зырыгуэ хэуэ Іадэкъашлкъыи цыттыгуэм шьащлырщ.



Шереметьев Борис Пётр и кыуэр, Пётр Езана паштыхым ялау «граф» ишлар.

Шереметьевхэ, Шереметьевхэ, Щэрмэтхэ

Урысеймр Къэбардеймр я тхыдам шызекуэ фыңшыгъэм гушхуынгыл къыгъызэщыгъэ шэ зыбжана ушырщэліл. Абым я шалъхъэ «Шереметьев» унафрщ. Лъапхъэ зымылауэжыгуыгуэм я шнахабэр зырыдэлэқам и шалъхъэ кымэ шыпылэ къышхьэу урысэбзэм хыпщэ хъуа я унафрщ. Урыс лъапхъыри и тхыдэ гыгуэнуагъэхим кыркукууэ, ар зуа кудейкыим, атэ шэн-къышхууэ лухухым хэ тащ, апщидожду тырку лъапхъыэм - пеленегым, половым, тэтэгъам, чувашым, башкирчым, къысэхъым къаыкхлжам унагуэ даукууэр къекылауақ. Арщ кызыкхлар фыңшыгъэр, нэхъ иужылуэкы унафрщлар кызуаңхуэр.



Шереметьевхэ я лъапхъэ дамыгъэр.

Тхьэм псори екъуэм

Шереметьевхэ я лъапхъэ кыхуджэныгъэ

гумыпщым и цэ кърелуэ. Ахър «Жантемырхэ я къуагъэ» эджэ шыпылэ псу-пугъауэ тысауэ шьащ. Ноберей адигъ Щэрмэтхэр абыхам къатеплцлқылауэ къаьытэ. 1793 гъэм дунейлпэ Паллас Пётр адыгъэмэр абазхърмр я Іапхуэжыр къыгъэпанагууэ картэ зэ-хигъывауэ шьащ. Абы кыкхш гым цыкыуэ и псы-хуэмрэр абы кыкхылауэ Балькъртм, Опыловокъэ шьащхърмр, иджылпестурей Кисловодск (Нартсан) псу-пугъауэ. XVIII лашыгъ-гуым и кім абдежым аба-эз-таптащ жахуафэ лъапхъым шыц унагъхърхъ Жантемырхэ я унафэм шьагъуэ шысауащ. 1825 гъэм Я.Жантемырхэ ядхъ-рщ Кисловодск станциэр зытрахыкылауэ шьащ. Абазхъри адыгъхъри я плэ кыныгъащ. Гум цынкыур Аликочыкъ псыежымэр шьащлпэмэджэ шыпылэ Къарал Алий и къуажэ шау-хуауэ шьащ.

1865 гъэм бгырыс къуа-гъэр зыгъэжыкж къуа-гъэ дур, иджы Красной Восток (а зманым) - «Кумско-Ловской аул» цэр зызе-хъэм ягъэпэгуэнууэ шьащ. Идхъи Шеремет-темыр шыц унагуэ шьащхуэжым Іапхуэз адатэ-кыи, ахар журт ящлауэ шьащ Къэбардейм, Балькъртм и Іурам Іапхуэ-ну. А зман дьдыдм Кисло-водск пугъауэ шыса Абыкъуабылэм дас абазэ унагуэ зыбжам Къэбар-дейм, Кумлькырым Ищхъэрэмр Іапхуэз лъабжым кыуажыкам ипэгуыкілауэм Малкы, Къармхъэблэ, Сар-манкы къуажыкж лухуащ. Іапхуэахам, шэч хамылуэ, Щэрмэтхэ яхътащ. Абы шьащт тохуэ я унафрщ зызыкхър а зи гугуэ тша къуагъэсым зырышпэр. Дзылкыгъэ районым и административ и лъабжакыуэ Щэрмэт Русланщ, шыгуауэ дхъэрлэжым Малкы Щэрмэтхэ яшчу унагуэи 8, Къармхъэблэ - 3, Совхозам - 2, Дзылкыкуыгуа-жэ - 1 дещ. Щэрмэтхэ я унагуэтл дещ Арнан районы хыкы Къахъун кыажыкам. Абыкы къахълэқла КъБР-м и цыкууэ артистик Щэрмэт Людмила.

Щэрмэтхэ Балькы зыры-луптыкъым теууха нэгущэ тхы тхыдэ шьащ. Ахър псори Красной Восток къуа-жым шычу къаьытэ. Щэрмэт Мусейл жилэ хы-барым ипкы иткіл, Щэрмэтхэ язым шы гуэрэр абы иеру ипкыт. Абы кыкхыжыуэ, и къуащыр шьащтыуэ кыу-вун хуейт, и Іыкхылыр игъэ-куыаншур, ар хабазэм къе-зогыртыкъым. Ар къамы-гъэуып пащлэ, зэкыууэ-хър жышым Малкы

КУЭКЪУЭ Лейлэ, КЪБКЪУ-М ОНАСТА-кырэ социальнэ-политикэ къуэтаныгъэжымкіл и лаборатория и унафрщ.

Щеремет Григорий и кыуэр (XVI лашыгъыум икы), Шеремет-Безубовцев-Кошкин Андрей, боарин (1578 гъ.). Шереметьевхэр Романов-хър къызыттехуақар зыплэ - ишъхыкы атэ гугуэ шьащшэ Кобылы Андрейщ. Кобылы и кыум и кыуэрлыкууэ шьа-тащ. «Шеремет» цэр лейр зыкылауэ Безубовцев Андрей Константины и кыуэр. Шеремет Андрейщ къызыттехуа-қар Шереметьевхэ. Шеремет Андрей и кыуэр нэхъыкы Иванш яла дьдыуэ «Шереметев» унафрщлэм кыуэр. Ар 1521 гъэм кырым тэтэр-хъер кыкылауэ зыуэм хъ-кыдууэ шьащ.

1706 гъэм пиллонда Шереметевхэ урыкыуэ, урысэб-зыкыкы «борянин» жыхуағам хуауа шьащ. 1706 гъэм урыс дээрдууэ, кэрал лъа-кыуэ, фельдмаршал Пётр Езанам и блыгуытту шьащ Шереметев Борис Пётр и кыуэр «граф» ящлэщ. Абы кыкхышкышыщ Шереме-тевуэ я граф ллакууэр. Арщ яла дьдыуэ Шереме-тевуэ яшчу гуаызджэм димхъэр, псалъам папщлэ, зертным, мыкхыкы зышолъ-тепылгъэхим мылкыуэ те-зыгъэкуэдэн шьащдзар. Нобэ Мэзкууэ и Іагуэбала-гуэм ит шьащлауэ Остан-кыуэ, Курское, Склифосов-скым и цэр зызыкы инсти-тутыр эдыщыкы «Старопи-инный дом» жыхуағууэ шьащ. Бгырыкууэ дэт «Фонтанный дом» жыхуа-ғам шьащ. Шыуей Мидя шьащлқыи и лъабжакыуэ гым фыңшэ илыгъ агъ къа-гъэжыкж ахър псори а шыуэ тельгъыжэм и гышэ къы-хъыжым, псалъам пащлэ, и цэ-унафрууэ шьащ «Алексей Кобыла».

«Шеремет» унафрщ и нэхъыжым, псалъам пащлэ, и цэ-унафрууэ шьащ «Алексей Кобыла».

«Шеремет» унафрщ и нэхъыжым, псалъам пащлэ, и цэ-унафрууэ шьащ «Алексей Кобыла».

Щеремет псалъэр «сармат» псайным ешкыш. Абы лъабжы хуакуынчы хуынуш «шпылэ зуаху, джарф» мыхъанэр. Тарфэм «сармат» жуабуу шьащ.

А псалъауэ хуагъаджэ «сармат» лъапхъыцэр къызыттехуақлр.

«Шеремет» унафрщ къысхъэ дьдэ зманри шьыпылары ярджарым. XVI дьды абы ушырхилэр Ялэ лашыгъыум епхэ дэстр-хорщ: Молжын и къуэ Шеремет (1551 гъ.). Хлудчев



Останкино шыпылэм аты Шереметьевхэ я лъапсэр. XIX лашыгъуэ.

Ар ящытащ куэдым къахэщ зырызхэм

Адыгъ лъапхъым, лите-ратурм, цэнхабэм я ду-иний мджылагыгъ хыш-пынэгуыташ - и ныб-жыр ильэс 68-м иту ду-иний ехыжаш адыгъ зырызхэм джарм хуа-руг, уақлауэ Шыд Юрий Хуал и кыуэр.

АР 1949 гъэм шкэкуэ-гуым и 3-м Уст-Жагъуэ зырыбэсыпэ Арманш Ищхъэр-Куал къуажым (Къэ-рошей-Шарджэс) къы-шалъуащ.

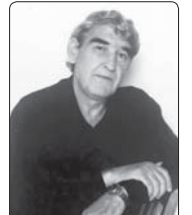
А жылэм дэт курят еджаптам и пощызэ клас-сым, Черкеск къалам дэт курят еджаптам шеджащ, кыкылауылууэ шалам и шэныгъэм шыкыгъэуащ Шэанш-Ингуш Республикым и мэкуэмэщ техникал.

Тракторхэмэр автома-шинхэмэр я техник-механи Іошлагъэ зэныгъэ-гуэтуэ Юрий япащлқыи в колхозым лъэжын щышлырщ, абы кыдырду ар шьащ, шьащлқыи шьащлырщ.

Іадэкъашлкъыи цыттыгуэм шьащлырщ, Шыуей Мидя ильэс 2009 гъэхэм Кавказ Ищхъэрэм и цэр зырыгуэ хэуэ Іадэкъашлкъыи цыттыгуэм шьащлырщ.

ТЕКІУКЫ Зарета, СУЭТАР МІКІТБУ Маріно трихаш.

Шыгуэуэ псалъэ



Шыд Юрий

рэ лутэж кіщхьэмэр шы-зэхуыгъэса тхылырмэр. 1998 гъэм лъанор узым үнэм шьыбуада Юрий те-гуыныгуэ губампалдыкуым илар лупиторрщ, и гуа-щлкі, эздэқлкі, кыури өб-ложақам ар, хуэфрлқы-кыуэ лъабжаш.

Адыгъ дунейм фылуэ къысшацхыуэ, шалытэ Шыд Юрий жэпугуым и 23-м, ильэс 70 иркинымым мичкы бжыгъэ фреда имылауэ дунейм шыащ. Ши лухуащарфркіл цыкууэ хотыкыліл зи ягу имы-хухым тхакыуэ ахырыз-маныр жэпугуэуэм и 24-м шьащлгъэжэщ Адыгъ-Хъэблэ кыуажым.

Шыныгъэхуауэ зыгъэ-блэ дольда, шыцхуфлу дунейм тэта тхакыуэм и блөгъ-хъэрэ и Іыкхыкырэ да-хуэгуауэ. Тхъэм адимы-фыңшыгъэуащ.

КЪБР-М, КЪШР-М Я Тхакыуэхэм Я зыгъуэныгъэхър, Урысейм шыпысу Адыгъхэм я цэнхабэр авторинер Дунейсо, Къэбардей Адыгъ Хасхъэр, «Адыгъ псалъэ», Черкес жхуэ газетам «Адыгъамахауэ» журналым я редактор.



# Зыггэпсэхугуэ махуэм

## Мальхъэдис

Зыггэпсэри нэцэгэпдэжэ Замрэхэ

Жылэгүгээр

# Бэаджэм гүбзыггээр и бийц

- ♦ Пэуэныгэ күүдэй кыкхүмгэцлар псуушхэеэ.
- ♦ Зызэгбэцхэр хэл мыгуэ лхуохуэ.
- ♦ Гүашцар гу күэм худэцэ: зыр шэрхэм гүдэ жокхуэ адрейгэ урхуэ.
- ♦ Күуэгэнэлэр лүлэлэл гэлцлүкүш.
- ♦ Пцкыкэ нэли ягуэ, гуэныкэ кыкх.
- ♦ Актылар насн гүгуэ иркүгүгүэуей.
- ♦ Шцэныгынын содау, шцэныганшам содалуэ.
- ♦ Псэжым уушгүгүэмэ, пцым ухуэлэсэ.
- ♦ Шы гбурышцым шцэлауэ гүгэ ищүнуц.
- ♦ Алык унафэр шцхым и сабэл зылхыц, ауэ ар тобкэ ээчим шцыкхым.
- ♦ Псэпгьлүгым жейнүр худэгэжкүнүм худэциш.
- ♦ Ныбэ, шцфрлэлэ, гуэрылэлэ шыкүцкыкы гүашцэ.
- ♦ Псэ кыбээр кыгэпсэлцгүсуаршц, бэдхэр кыпцаклэу мэлсуэ.
- ♦ Льяктыспэри кейкым, льяпкышхэр нэхышц.
- ♦ Пэсирэ шцэпэр зэримыгатхэ-зэримыгэпшц эдэлпсэу.
- ♦ Тхэмыщктам зылхэсуэным ишэ, ныбэзын илэр шцэныгэжкүи кээ кыэзынтхык.
- ♦ Зэуэ-банэм шцэуэбэм ифэ зылкэл зы кышэр-кыкым: нэхыбэм я шхэр хэлхэ, кэна-нэхэр кычүшэ шцэуэ мэлсуэ.
- ♦ Кызыгуэгэжэм жэлэр пэп сэфээшү кышошхэ, нэгушэу мыкхэнэ илэ насэлэм я тхэкүмгэр худэгүшү.
- ♦ Хэбэр цыкхүбэ божхэс.
- ♦ Гүбзыггэри зэуэ божжугуэ, ушцэбжыхуэым, ушцэ-гүгүэж.
- ♦ Божхэм, кэрүүшымэ зыкыгээкыуэ.
- ♦ Уфэрым иккэгэр и пшцлэй.
- ♦ Бэаджэм гүбзыггэр и бийц.
- ♦ Хэбэм льяныкыткыкэ иобакыуэ - зыр зыжүкыны-гэц.
- ♦ Кыкуэм кысцшцкыкэ, хэ-хэмэри сигу кыкык.
- ♦ Фызыр илэ бийр шхэкүмтцэ - тельхэ хушцүу елжү-жэ.
- ♦ Бэзгүгэхэм зэримгэр зыжүкыным елыгташ.
- ♦ Шцхэушэр лүгүтцыкыш.
- ♦ Шцжэушэр, икү илэ кыпцэпэм, зэрэзшцхэцкык шцхэцкым.
- ♦ Актылэфрэмкээ дэжэнэ сабийр илэ пэлэйтцэ.
- ♦ Дуэны гүшчам и уафэгүгүгүэуэ льягүшынгэ ма-кышмэу мэл.
- ♦ Гүгуэм лүгүгүэ кыельуэ.
- ♦ Шцалэм шцалэ и лүкүш, жыкыпэфрэкхэри льяк-пэшкыкым - гуныкүгүгүэым илэгэхц.
- ♦ Дэм күнфр кызыржыкыр дөйм и шцыцлэгэ-кыкык и - эфрлэгэр эднэсыр араш.
- ♦ Актылар шцлэгүшэу хуыкыгүжым - кыхуэны-күи шыкышым.
- ♦ Шцэпгүгүэм кыпргызэмэ, кызырэгүгүэ кы-жүж.
- ♦ Кыкумгэ-сэсэп мылкүри уымйэрэл зыпэштхэ.
- ♦ «Кысүгуэгүгэ» пэлар адыгшым шымашц.
- ♦ Хэуэа мыкхуатэм, атэмэ, ладэм илэг мэлханэр и ныбэрэ, зыпэлт-зыкуэ жэнэтым ноёр кыздэсым шцэсынт.
- ♦ Инерыл дэжуэр дэжүгүэ шхэкүмтцэ йохуэпэс.
- ♦ Ныбэм икүладэм, сомыр псыкхүушэц.
- ♦ Адыглар льякым кэмэшцкык.
- ♦ Шхэзэкуэ насыпэр зенишэц.
- ♦ Илэпшээр бэпчэр тхум и күшцкыкэ Нэгүмэ Шорэ и Фовэль сын зымбэ льякым фыщцэ жыгкэ шцүггэ.
- ♦ Льякыкы и квалэри шхэм кыльос.
- ♦ Мафэр фышцэ ящцыном, күэдэм пэкуэм худэци зым икыкым.

БЕЙТЫГГЭУН Сэфэрбий.



Рицэ гуэлыр Абхазыым и шчыуэлэ хугуэуэфыггүгүэхэм жабжэ. Суратэр Квэрей Элиэе трихцэ.

### Гуэрылэгүтэм шыш

# Адэм и лыы уасэ

И ныбжэ шцэнысэм:  
 - Си адэм илэ шцэжышчэ,  
 - жижэри, Батрээ нархэ зауэ акылхыкэ. Зауэ шцхыльхэм, нархэ кыгуэзэвэц.  
 - Зауэ кытхытымпылхэ, ди уасэ икэ, ии адэм и лыы уасэ уттышчэ, - кысжэрапцэ нархтам.  
 - Си адэм и лыы уасэр ажэсынт, - жиалцэ Батрээ, Хэармэлүашцхэ күшүри. Фэндэ из аргуэиэл кысүсүфэммэ, си адэм и лыы уасэ хүншц.  
 - Фэндэ из аргуэиэл агүэ-такым нархтам.  
 - Дгуэцкырым, Батрээ, - дгуэцкырашцэ.  
 - Абы шцгүгүэм хэомкү-тлөйм пхэбэгү кысухэрфхнчэ, - си адэм и лыы уасэ хүншц ар, - ажриалцэ нархтам.  
 - Нархтам хэомкүтлөйм пхэбэгү кысүхэрфхнчэ,  
 - Кысүхэрфхнчэ, Батрээ.  
 - Льякыз гуэушэм пхэбэгү кысухэрфхнчэ, си адэм и лыы уасэ хүншц, - ажриалцэ итланэ.  
 - Нархтам дарийуэ ялэр ягысжэ шцкэкэ, льяым из ажюцлэхым.  
 - Итланэ мыр агюбуыдаш:  
 - Шыбэжкэ псы кысүхэрфхнчэ, си адэм и лыы уасэ хүншц.  
 - Шыбэжкэ псы кысүхэрфхнчэ, нархтам.  
 - Кытухэркырым, Батрээ, - жиалцэ нархтам.  
 - Шы пцэгүуэлэйшцэ кысүхэрфхнчэ, шцми я шхэр фыцшэрэ зышкыкыбабэу, - си адэм и лыы уасэ хүншц ар.  
 - Шы пцэгүуэлэйшцэ хэ-пэуэуэ, - ажриалцэ Батрээ нархтам, - пкыльэй өвдэи, уафэм фыцкүйэй - си адэм и лыы уасэ хүншц ар.  
 - Пкыльэй ирэдэ шхэкэжэ, нархтар уафэм джэуэфакы-кыкым.  
 - Си дүгүшэм кысүхэрфхнчэ, Батрээ, - жиалцэ нархтам.  
 - Армэ, сэ хы түащлэм сэрдыжэцишэ, сыкызэ-джэр нэвэбакыуэ - си хыбэр кысүхэрфхнчэ жери, Батрээ хы түащлэм дыкышц.  
 - Нархэ ящцэ зым кыэ-джэри, хы түащлэм дышэц. Хы түащлэм дышэр кыкүй-күйэ нэвэбакыуэ шцлэ шцэ. Зарыггышэци, кыэ-джэ шхэкэжэ, хы түащлэм дыкыжакакым.  
 - Фиужэ сикышчэ, си адэр зыкүр кысүхэрфхнчэ, - ажриалцэ Батрээ нархтам, - Күри, - кысүхэрфхнчэ шцэ, джэ шхэкэжэ, хы түащлэм дыкыжакакым.  
 - Си адэр зыкүр Пшы-марыкүшэц, - кысүхэрфхнчэ нархтам. И адэр зыкүр илэ шцэ кышүуэрлэм, Батрээ нархэ я ужэ илэгэц.

### Адыгэ шхынныгүгүэхэр

# Мэлп гэгүгэуэ, кэрпөгфр шцлэуэ гүбэжхыуэ

Лы гэгүгэр г 10 - 15 хуэуэ занэлүшри, псы хуабэки лхысэсэм тэбэм иралхэжэ, лыр шцгэгэнэу псы шцэкэ, тхүрырмбэр кытрэ-хүрэр, зэ фыгуэ кытрагэжкыуэлэ. Ма-фрер цыкүй ящүри, тэбэхэр телпауэ лыр даккыкэ 30 - 35-кйэ агысэ, псы тпкүй кычынэнамэ шлэгэжэ. Итланэ лыр зери-лүу тэбэр мадрэм трагэуэвэжи, зэзымэзэ элэлүшэр и шхэр телпауэ агысэжэ. Лы пшэрэм кышэцкэ дэжэнэ ар даккыкы 10-кйэ, тхуэлпэ хуэуэ, агысэжэ. Абы божынныкышэ упшлэа хэлхэжэ, шыбжый шэр трактүгүри, даккыкы 5 - 6-кйэ агысэ-жэ, кэрпөгфр укэбэрэ пшцэ шцкыкыуэ, г 10-15 хуэуэ лүпшцэри, лим шлалхэжэ, псы тпкүй шлэцкэ, пэсри элэлүшэр, и шхэр трэлпэж.  
 - Зэ фыгуэ кыгэжкыуэлэр, мафрэр цыкүй лшэ, элэмкышүуэ хэзыр хуэуэ даккыкэ 15-20-кйэ агысэжэ. Кэрпөгфр куадэр элэлүшэр хуеикым, зыкыпэллэнт шцэкэжэ. Ар божхэм мадрэм кытрэжэ хэ нойжэ, нэхтэ, фыцр, гуэкуэ илшүмэ, джэгдэн шэбэ традүри, тэбэхэр телпауэ даккыкы 5 - 6-кйэ шцэгтэ. Кэрпөгфр лүри элэлүшэр эрылшцүр тэлпчым ир-лельхэ. Шцхэуэ, пэлэстэ, нөржэн, маждэжэ даш.  
 Хальхэжэр (шцкүйтэ йыкышэ):  
 - Лы гэгүгэр (куэлэуэ кымыл) - грамм 200  
 - Псы шцлэуэ - грамм 500  
 - Кэрпөгфр укэбэуэ - грамм 300

### Шкэкэ шцэ нартыку гуэ хэньтхуэс

Нартыку гуэр захапцыкыри, шлаггышц, псы хуабэки тхуэ-хэ ялэс. Шыуэным ит псы кысуэлэммэ хакушүри, элэлүшэр ээ кытрагэжкыуэлэ, тхүрырмбэр кытрэ-хүрэр. Мафрэр шэбэ ящүри, шыуэнышэр телпауэ нартыку хэдэжэр шэбэ хуэуэ тхү-рырмбэр кытрэжэр ягысэжэ. Зарыггэ-вэр псыр шэбэ шцлэжэ, псы шцлэкэ, итланэ шыгүэ кадэуэ, шгыгэлца шлэцкэ, элэлүшэр, хэзыр хуэуэ даккыкышчэ-пшцкүйтүкэжэ кысэвэжэ. Хэньтхуэс вам божым гэлэп-жэуэ традэ, джэгдэн хуэдери, кысүуэу шыуэнышэр телпауэ шцэгтэ даккы-кыту-хыккэ. Хэньтхуэспэр шынакыжэ-кэ элэлүшэ, фальхэ кумм ирэлэ, шцэпэс хэжакери, пшцүуэ ящ. Шцхэуэ дэзэцишэ, зыри дэзымкышчэ шыуэц.  
 Хальхэжэр (зы шхуэ йыкышэ):  
 - Нартыку гуэуэ - грамм 400  
 - Псы - грамм 500  
 - Шыуэнышэр - грамм 400  
 - Шатануэ - грамм 30  
 - Шыгуэуэ - узыкышым худэци.  
 Божым гэгүбэжыг:  
 - Тхуэуэ - грамм 20  
 - Божынныкы укэбэуэ - грамм 20.  
 - Шыбжый пшцлэеуэ сэр хэжэуэ, джэгдэнүэ - узыкышым худэци.  
 КЫУБАТИИ Борис.

### Шыкүхэм факхышүэджэ

- Жыггышхэм укысхэрфэжэ, сэри си шхыри пшшэ, ии шхыри шхыри. Бажэм кыгуэрылүшэц тхэрыкүэр зыгуэрэм эрылэгүшэр.  
 - Хэ узыгуэрылүшэр?  
 - Күри, - кысүхэрфхнчэ тхэрыкүэуэм.  
 - Дана күэма а гүамэр?  
 - Псы лүфрам лүтц.  
 Бажэр псы лүфрам лүкүри, күрум бэаджкүуэлэц.  
 - Жыггышхэр кышцэшцэмэ, ураш шхэр дэжкэ пшшын?  
 - өпшцлэц бажэр күрум.  
 - Ишхэрэжкэ шшынчэ, - жиалцэ кырум.  
 - Ишхэрэжкэ кышцэшцэ-шэ?  
 - Ипшцкэ шшынчэ.  
 - Жыггышхэр ишхэрэжкэ кыш-шцэшцэмэ, ии шхэр дэжэ эдлэххү-нүр?  
 - Си дамэ шлаггам шцпэлышын.  
 - Ии шхэр ии дамэ шлаггам шцхэуэ си гүтүкыным. Шлэлхыкы, сыгэ-сэ льягүт шцхуэрэ шцымжыуэр. Си фрлэч хүржыкым.  
 - Бажэм и дэжэ ириггэрэ, күрум и шхэр дамэ шлаггам шцлэххүшэц.  
 - Чанджэжкэ пшшынчэ шцхэрэ и шхырырэ шлэбэжкыуэлэц. Ии шхэр кызырбэжкэ кырум ифылшэуэ,  
 - жири, бажэм күрум ифылшэуэ.

# И акылы хунэсакыым

МЭЭЫМ пхэжэй лыгэ хэтти, зы тхэрыкүэуэ кысүшэр, жыгышхэм агысэ шцлэцэ. Агүуэым шцкыкыри, тхэрыкүэуэ шыр кысүшэрэц. Агүуэр бажэм кысүшэрэлэгүшэуэ.  
 - Мы мэри мы пшхэр ии адэм кысүхэрфхнчэуэ сысейц, жиалцэ бажэм, тхэрыкүэр ишхым мурал ищүри, - пхэжүэр шхэ сфрлэубы-дэ? Уэри ушцынчэ, ии шхыри дэз-гүкүшэц. Зегэхэ аддэ, пхэжүэр кызушылкышынчү.  
 - Жыггышхэр шхэжыкэм, дэнэ ды-күшэ? - пхэжүэрэ хэуацэ тхэрыкү-эр. - Си шхыр дэнэ шцлэпнчэ?  
 - Шыр дэжэ уиэ?  
 - Шырцэ сийшэ.  
 - Сит хэбэрэгуэдэхэ? Тхэрыкүэуэм шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр кысүшэ, сэ пшцэпшчым. Кызуымтэ, пхэжүэр шхыриптэ нэхэсэбэ илэ зэримыгүгүэ пшцэрэ? Шхыришым и зыр кысүх-уэдыкы, кыгуэушым хуысхэнчү, пхуэггэпшчым. Кызуымтэ, жыггышхэр илэгүшэуэ кызушылкышынчү.  
 - Сит ишцэнт тхэрыкүэуэм бажэм зы шыр кысүхэрфхнчэ. Пэбжэм иш-хэрэ, бажэм тхэрыкүэуэ шхыри ш-хэц. Ишхыри, тхэрыкүэуэм дэжэ три-гүшэц бажэм.  
 - Ии шхыри кыгуэушым хуасхышэ, хупилынчэ. Шхыриптэ пхуэггэшх-нүкым уэ. Түм я зыр